



Akt nr:

R-F4b-LS431/65

AU\$R-F4b-LS431/65

431 431

Handlingar angående
SJÖBERGS INVALLNINGSFÖRETAG AV ÅR 1965
i Björsäters socken, Lugnås kommun av
Skaraborgs län; upprättade år 1965 vid
syneförrättning enligt vattenlagen av

J. Lippert
E.o. lantbruksingenjör.

AVSYNINGS-
BESIKTNINGS-
RAPPORT

Diarie nr

431-4

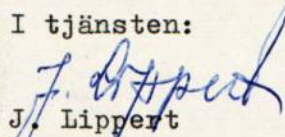
Företagets namn			
Sjöbergs invallningsföretag av år 1965			
Socken Björsäter		Län Skaraborg	
~~Ordförande~~ - Förtroendeman - ~~Revisor~~			
Godsägare Orvar Carlsson, Sjöbergs säteri, LUGNÅS			
Statligt stöd bev. den		Beviljat bidrag, kr	
-		-	
Föreskriven arbetstid	Medgiven förlängd arbetstid	Tidigare utbetalt, kr	
-	-	-	-
Arbetstid jml. V. L. 10:62.	Förlängning jml. V. L. 7:58	Nu tillstyrkes till utbetalning, kr	
d. 31 dec. 1970	-	-	-
~~Bekräftat~~ verkställd den		~~Bekräftat~~ verkställd av	
Avsyrning 13 juli 1966		Avsyrning undertecknad.	

Vid avsyningen befanns att företaget var utfört enligt den fastställda arbetsplanen, varför det härmed godkännes.

Företagets slutliga kostnader har uppgått till de beräknade.

Skara den 2 jan. 1967

I tjänsten:


J. Lippert

E.o.lantbruksingenjör

Handlingar angående

SJÖBERGS INVALLNINGSFÖRETAG AV ÅR 1965

i Björsäters socken, Lugnås kommun av
Skaraborgs län; upprättade år 1965 vid
syneförrättning enligt vattenlagen av

J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.

Innehållsförteckning.

		sid.
Syneförrättningsprotokoll		1-
Ansökan med förordnande	bil. A	3-
Kungörelse	" B	5-
Förteckning	" C	6-
Värderingslängd	" D	7-
Kostnadsförslag	" E	9-
Hydrografisk utredning	" F	14-
Arbetsbeskrivning	" G	15-
Översiktskarta		18-
Utlåtande	bil. H	19-
Typritningar	" I ¹⁻²	23-24.

Till förslaget hör 1 plankarta, 2 profilritningar och 1 ritning över pumpanläggningen.

Protokoll vid syneförrättning enligt vattenlagen för terrällgning av mark tillhörande Sjöbergs säteri inom Björsäters socken, Lugnäs kommun av Skaraborgs län.

Den 8 juli 1965 hos godsäg. Orvar Carlsson, Sjöberg, Lugnäs
Närvarande: Undertecknad, e.o. lantbruksingenjör och förrättningsman samt gode männen Erik Johansson, Spännaregården, Lugnäs, och Fritz Nilsson, Skråddatorp, Lugnäs, ävensom följande sakägare:

Sökanden:

Orvar Carlsson - äg. Sjöberg 5:1

Av övriga sakägare:

Helmer Fäglefelt - " Björsäter 24:1

§1.

Upplöstes det för förrättningsmannen utfärdade förordnandet, som hade lydelse enligt bil. A.

§2.

Något jäv emot synemännen kunde ej uträdnas.

§3.

Sökanden yrkade på det befintliga vall diket fördjupning och igenläggning med rör samt invallning av ifrågasatt område, så att sökandens härav beroende mark må kunna på ett ändamålsenligt sätt terrällgas och brukas.

§4.

Det upplystes att något fiske på de för invallning

ansedda markerna ej förekommer.

§ 5.

Förelades det upprättade förslaget till de vattenbuvä-
rade markernas bättre tomläggning och brukning med
härtilhörande handlingar och ritningar.

§ 6.

Upplästes synemännens utlåtande, som hade lydelse
enligt bilaga.

§ 7

Att mottaga och förvara till företaget hörande handling-
ar och ritningar utsåg synemännen godsäg. Orvar
Carlsson, Sjöberg, Bjönsäter.

§ 8.

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna,
förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet
upplöst. Protokollet upplästes och lämnades utan erinran.
Ort och tid som ovan.

I tjänsten

J. Lippert

c. o. lauterbrückingenjör.

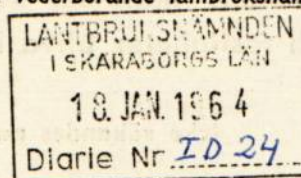
Biträdande gode män:

Erik Persson

Erik Nilsson



Fnr 2379 *Lijssant*
Insändes till vederbörande lantbruksnämnd. *Bil. A*



Till Länsstyrelsen i Skaraborgs län.

Härmed anhålles om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av ^{mig}~~xoss~~ tillhörig mark inom Björsäters socken(~~mar~~) av Skaraborgs län.

Förrättningen avser dels flyttning av vall och pumpstation tillhörande "Sjöbergs invallningsföretag av år 1931" och dels ytterligare invallning av ett mindre område.
här uppgives så fullständigt som möjligt företags beskaffenhet (dikning, åreglering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare

företagets omfattning (areal som skall torrläggas, avloppens längd o. d.), om flottled, damm, järnväg, landsväg e. d. beröres m. m.

Närmaste järnvägsstation

Meddelanden om förrättningen ställes till Godsägare Orvar Carlsson

Sjöbergs återi

titel, namn och fullständig adress samt telefon.

Lugnås

Lugnås den 17/1 1964

Sökandes namn:

Fastighet:

för fastigheten Sjöberg 5:1

Orvar Carlsson

» »

» »

Förutom nämnda, sökandena tillhöriga fastigheter, väntas nedanstående ägare och fastigheter bliva berörda av företaget.

Icke sökandes namn:

Fastighet:

ägare av fastigheten

» » »

» » »

Lantbruksnämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksingenjör Jaak Lippert

Skara

den 23 mars

1964

På Lantbrukshämndens vägnar:

~~Rolf Eliasson~~

Karl Krause.

Lars Kvarnemo

IIIM2 2 64

Resolution.

Lantbruksingenjören Jaak Lippert, Skara, förordnas härmed att i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättning; och införväntas bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad å landskansliet den 15 maj 1964.

På länsstyrelsens vägnar:

Åke Paulsson

Tor Jungkvist

Kungörelse

För torrläggning av vatten-
skadade marker tillhörande
SJÖBERGS SÄTERI i Björ-
sätters socken av Skaraborgs
län genom invallning mot sjön
Vänern samt igenläggning med
rör av öppna avlopp inom det
invallade området, kommer sy-
neförrättning enligt vattenla-
gen att handläggas vid sam-
manträde hos godsägare Orvar
Carlsson, Sjöbergs Säteri,
Lugnås torsdagen den 8 juli
1965 klockan 9.00, då veder-
börande sakägare har att till-
städeskomma för utförande av
sin talan.

Av förrättningen torde fas-
tigheten Sjöberg 5:1 bliva be-
rörd.

Skara den 16 juni 1965.

I tjänsten:

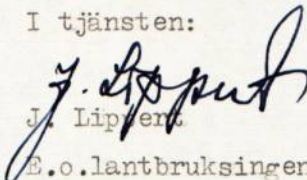
J. LIPPERT

E. o. lantbruksingenjör.

Att förestående kungörelse varit införd i Mariestads-Tidningen Tidning för
Skaraborgs Län fredagen den 18 juni 1965, intygas.

Skara den 21 juni 1965.

I tjänsten:


J. Lippert
E. o. lantbruksingenjör.

Förteckning

över underrättelser ang. sammanträde hos godsägare Orvar Carlsson, Sjöbergs Säteri, L u g n å s torsdagen den 8 juli 1965 klockan 9.00, vilka medelst avdrag av kungörelse denna dag avsänts till följande:

Godsägare Orvar Carlsson,	Sjöbergs Säteri,	L u g n å s
Nämndeman Arvid Bergheden,	Fjäll,	"
Helmer Fåglefelt,	Åbron,	"
Karl Henriksson,	Hulegården,	"
Robert Andersson,	Skattegården,	"
Erik Gustav Svensson,	Björsäter,	"
Torsten Bengtsson,	"	"
Karl Bengtsson,	"	"
Karin Linnea Johansson,	"	"
Ture Sjöö,	"	"
Erik Torsten Johansson,	"	"
Björsäters pastorat,	"	"
Skiftesgodemannen Vilhelm Pettersson, Knappegården,		"
" Erik Johansson, Spännaregården,		"

Skara den 22 juni 1965.

I tjänsten:

J. Lippert
J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.

Skiftesgodemannen Vilhelm Pettersson, Knappegården, L u g n å s
hade anmält förhinder. I hans ställe har kallats
Skiftesgodemannen Fritz Nilsson, Skräddaretorp, "

Skara den 28 juni 1965.

I tjänsten:

J. Lippert
J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Björsäters socken</u>							
<u>Sjöberg 5:1</u>							
Orvar Carlsson							
<u>Alstringsbåtnad</u>							
Åker, mylla på moblandad lera	1	0,11		~~240~~ 400	4000	3760	414
" - " -	2	1,48		~~560~~ 800	"	3440	5091
" - " -	3	0,71		~~980~~ 1400	"	3020	2144
" - " -	4	0,91		~~700~~ 1000	"	3300	3003
" - " -	5	0,38		~~260~~ 400	"	3740	1421
" - " -	6	0,73		~~560~~ 800	"	3440	2511
" - " -	7	0,44		~~260~~ 400	"	3740	1646
" - " -	8	0,52		~~560~~ 800	"	3440	1789
" - " -	9	0,50		~~260~~ 400	"	3740	1870
" - " -	10	1,51		~~700~~ 1000	"	3300	4983
" - " -	11	1,60		~~840~~ 1200	"	3160	5056
" - " -	12	0,47		~~1440~~ 1800	"	2560	1203
" - " -	13	0,15		~~1980~~ 2200	"	2020	303
" - " -	14	0,05		~~980~~ 1400	"	3020	151
" - " -	15	0,56		~~2340~~ 2600	"	1660	930
" - " -	16	0,36		~~2580~~ 2800	"	1480	533
" - " -	17	0,41		3900	"	100	41
" - " -	18	0,24		"	"	"	24
Summa		11,13					33113
<u>Brukningsbåtnad</u>							
A=0+60-38+30 = 1010 m igenlagt dike, kap. värdet av minskade brukningskostnader, vinst genom ökad areal samt möjlighet till omläggning av driften, eliminering av fältkantverkan, minskad risk för olycksfall m.m.							
38+30 - 38+55 = 25 m	- " -				å kr	25:--	25250
					" "	22:--	550
kap. värdet av minskade underhållskostnader, ($\frac{0:20 \times 100}{5}$)x 1035 m =							
Summa							29940
Totalsumma		11,13					63053

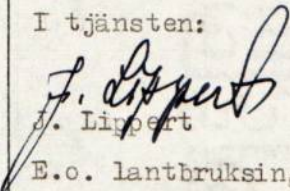
Fritz Nilsson

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Pumpanläggning vid B</u>				
		Pumpbrunnen av 1500 mm:s brunnsrör	m 3	190:-	570	
		med färdiggjuten botten; d=1600 mm	st 1	100:-	100	
		Gjutning av 150 mm:s bottenplatta på botten med rutarmering i över- kant $\emptyset$ 10 c/c 300 inborrade i brunnsringen	m ³ 0,4	300:-	120	
		Schaktning, länshållning, pålning och ev. rustbädd under botten- platta av 125 mm:s rundvirke, sättning av brunnsringar samt tätning av fogar med plastmassa eller cementbruk			500	
		Pumpbrunnens lock av armerad betong med låsbar manlucka 800 x 800 mm av järnplåt eller uppfällbart trälock belagt med korrugerad aluminiumplåt KP 158/0,55	st 1	250:-	250	
		Utløppsbru-nn av 1000 mm:s brunnsringar med fastgjuten botten med evakueringshål för luft i locket och med öppning i nedströmssidan	" 1	280:-	280	
		Sten- och torvsättning vid utløpsbrunnen	" 1	100:-	100	
		Ehlins dränkbara skruvhjuls- pump, typ 190-210/1470, största lyfthöjd 2,70 m, kapacitet 95 l/s vid uppföringshöjd 2,00 m, av- løpsrör 6 m, rörkrök, bakslangs- lucka, låsanordning för flänsan- slutning mellan pump och avløpsrör och i övrigt enligt offert, frakt, varuskatt, montage m.m.			5800	
		Lågspänningskabel, grävning, läggning och återfyllning jämte montering, el-installation	m 900	4:50	4050	
		Arbetsledning och oförutsett			1180	12950

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
0+60-1+89	129	<u>Vallen A - A1</u>				
		Uppläggning av vall enligt ritning, med undanröjande av matjord under vallen (en 0,60 m:s bred ränna under vallens mitt) och vallkärna av tätande material	m ³ 120	2:--	240	
		Vallens finjustering	m 129	1:50	194	
		Arbetsledning och oförutsett			46	480
1+89-13+89	1200	<u>Vallen A1 - B - C</u>				
		Uppläggning av vall enligt ritning, med undanröjande av matjord under vallen (en 0,60 m:s bred ränna under vallens mitt) och med vallkärna av tätande material	m ³ 4000	1:80	7200	
		Vallens finjustering	m 1200	1:50	1800	
		Arbetsledning och oförutsett			900	9900
13+89-15+52	163	<u>Vallen C - C1</u>				
		Uppläggning av vall enligt ritning, med undanröjande av matjord under vallen (en 0,60 m:s bred ränna under vallens mitt) och med vallkärna av tätande material	m ³ 650	2:--	1300	
		Vallmaterialet tages i botten och ena slänten av det söder om vallen bef. diket. Förordkommande dikeskrökar bör i möjligaste mån uträtas eller avrundas.				
		Vallens finjustering	m 163	1:50	245	
17+50-18+50	100	Arbetsledning och oförutsett			155	1700
		<u>Vallen D - E</u>				
		Uppläggning av vall enligt ritning, med undanröjande av matjord under vallen (en 0,60 m:s bred ränna under vallens mitt) och med vallkärna av tätande material	m ³ 130	2:--	260	
		Vallens finjustering	m 100	1:50	150	
		Arbetsledning och oförutsett			40	450

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Vallen E - F</u>				
18+50-20+70	220	Uppläggning av vall enligt ritning, med undanröjande av matjord under vallen (ca 0,60 m:s bred ränna under vallens mitt) och med vallkärna av tätande material	m ³ 210	2:--	420	
		Vallens finjustering	m 220	1:50	330	
		Arbetsledning och oförutsett			80	830
		<u>Rörledningen och samlingsbassängen B - B1 - B2</u>				
35+58-34+4	154	700 mm:s rör med frakt	m 154	39:--	6006	
		Grävning, läggning och återfyllning	" 154	7:--	1078	
35+4		Brunn typ B-1S; d=0,60 m vid södra sidan av rörl., anslutning av brunnen till rörledning med ett 0,30 m långt 250 mm:s rör	st 1	160:--	160	
34+45		Koppling av bef. rörledning			10	
34+4		Brunn B-1; d=1,0 m med konisk överdel	st 1	290:--	290	
		Arbetsledning och oförutsett			756	8300
		<u>Rörledningen B2 - B3</u>				
34+4-31+16	288	300 mm:s rör med frakt	m 288	9:10	2621	
		Grävn., lägn. o. återfylln.	" 288	4:--	1152	
33+90, 32+37		Koppling av bef. rörledning	st 2	10:--	20	
33+50, 31+70		Koppling av bliv. rörledning	" 2	10:--	20	
31+16		Brunn B-1; d=0,8 m	" 1	200:--	200	
31+16-29+42	174	250 mm:s rör med frakt	m 174	6:60	1148	
		Grävn., lägn. o. återfylln.	" 174	3:60	626	
30+62, 30		Koppling av bef. rörledning	st 2	10:--	20	
29+42		Brunn B-1; d=0,6 m	" 1	150:--	150	
29+42-28	142	200 mm:s rör med frakt	m 142	4:95	703	
		Grävn., lägn. o. återfylln.	" 91	3:30	300	
		- " -	" 51	4:--	204	
28-27+80	20	150 mm:s S-märkta gummiskarvade muffrör med tätningsring av gummi och frakt	" 20	8:30	166	
		Grävn., lägn. o. återfylln.	" 20	7:50	150	
28, 27+80		Brunn B-1; d=0,5 m	st 2	100:--	200	
		Arbetsledning och oförutsett			770	8450

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Rörledningen B1 - B4</u>				
35+4-36+38	134	250 mm:s rör med frakt m	134	6:60	884	
		Grävn., lägg. o. återfylln. "	134	3:60	482	
36+12		Koppling st	1	10:--	10	
36+38		Brunn B-1; d=0,6 m "	1	150:--	150	
36+38-37+15	77	200 mm:s rör med frakt m	77	4:95	381	
		Grävn., lägg. o. återfylln. "	77	3:30	254	
36+97		Rivning av bef. pumpanläggning			100	
37+15		Brunn B-1; d=0,5 m st	1	100:--	100	
37+15-38+20	105	150 mm:s rör med frakt m	105	3:70	389	
		Grävn., lägg. o. återfylln. "	105	2:80	294	
37+94		Koppling av bef. rörledning st	1	10:--	10	
38+20		Brunn B-1; d=0,5 m "	1	100:--	100	
		Arbetsledning och oförutsett			316	3470
		<u>A - B2 - B1 - B4 - C1</u>				
		Igenfyllning av bef. öppet avlopp med material från bef. jordvallar upp till jämnhöjd med markytan jämte utplanering och finjustering m	1040	1:60	1664	
		Arbetsledning och oförutsett			166	1830
		<u>Hela företaget summa kronor</u>				48360
		<u>S a m m a n d r a g</u>				
		Pumpanläggning B				12950
0+60-1+89	129	Vallen A - A1				480
1+89-13+89	1200	" A1 - B - C				9900
13+89-15+52	163	" C - C1				1700
17+50-18+50	100	" D - E				450
18+50-20+70	220	" E - F				830
35+58-34+4	154	Rörledningen och samlingsbassängen B - B1 - B2				8300
34+4-27+80	624	- " - B2 - B3				8450
35+4-38+20	316	- " - B1 - B4				3470

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		Igenfyllning av bef. öppet avlopp med material från bef. jordvallar				1830
	2906 m	Anläggningskostnader kronor				48360
		Härtill kommer kapitaliserad driftskostnad enligt hydrografisk utredning kronor				3800
		Totalkostnad kronor				52160
		Sjöberg, Lugnås den 8 juli 1965. I tjänsten:  E. Lippert E.o. lantbruksingenjör.				

Hydrografisk utredning.

Vattensamlingsområde 45,0 ha åker och 2,5 ha skog.

Flödesvattenmängd $(2,0 \times 45,0) + (1,0 \times 2,5) = 92,5$ l/sek.

Skillnad mellan yttre och inre vattenstånd:

Största $5,60 - 2,90 = 2,70$ m

vanlig $4,85 - 3,25 = 1,60$ " .

Pumpanläggningen skall kunna uppfordra minst 95,0 l/sek. vid 1,60 m uppfordringshöjd. Medelnederbörden i ifrågavarande trakt uppgår till 600 mm per år, varav 350 mm kan beräknas åtgå till växtligheten och avdunstning samt 250 mm avrinna.

Den årliga pumpningskostnaden med pumpaggregatets verkningsgrad 0,70 och med ett energipris av 11 öre/KWh beräknas till följande:

$$K = \frac{10\,000 \times 47,5 \times 0,25 \times 1,60 \times 1\,000 \times 0,11}{0,70 \times 75 \times 1,36 \times 3\,600} = \frac{20\,90\,0000}{257\,040} = 81:31 \text{ kr}$$

Den årliga driftskostnaden beräknas sålunda till:

Pumpningskostnaden i medeltal	81:-- kr per år
-------------------------------	-----------------

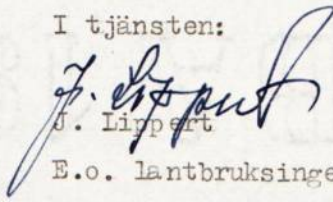
Tillsyn, smörjmedel, underhållskostnader m.m.	109:-- " " "
---	--------------

<u>Summa</u>	<u>190:-- kr per år</u>
--------------	-------------------------

Kapitaliserat efter en räntesats av 5 procent motsvarar sålunda driftskostnaden ett belopp av $\frac{190 \times 100}{5} = 3\,800:--$ kronor.

Sjöberg, Lugnås den 8 juli 1965.

I tjänsten:


J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.

ARBETS BESKRIVNING.

Innan arbetet påbörjas skall förnyad utsättning och avvägning verkställas och grävningstabell upprättas genom sakkunnig person.

Vid företagets utförande skall iakttagas:

- att i grävningstabell angivna djup, resp. vallhöjder och -bredder är beräknade i förhållande till de avvägda pålarna;
- att med höjd resp. djup menas lodräta avståndet från övre kanten av avvägd påle till vallkrönet, resp. rörets inre underkant;
- att förekommande dikeskrökar ej får göras skarpa, utan bör i möjligaste mån uträttas eller avrundas;
- att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje kommer att sammanfalla;
- att vid uppläggning av skyddsvall grästorven i vallägets mitt, till en bredd av minst en meter borttages, så att god tätning mellan markytan och vallen ernås;
- att vallmaterialet ej får innehålla stubbar, rötter eller större stenar;
- att om marken under vallen utgöres av vattengenomsläppligt material, skall en 0,60 meters bred ränna under vallens mitt grävas till erforderligt djup och fyllas med tätande material;
- att till vallkärna skall användas tätande material av lagom fuktighet, som upplägges i högst 0,40 m tjocka horisontella skikt och packas väl;
- att vägbana, bebyggd tomt eller annan anläggning ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;
- att genomgrävd vägbana snarast möjligt skall återställas i fullgott skick;
- att ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffar, skall avhjälpas och erforderliga förstärkningsåtgärder vidtagas;
- att under byggnadstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas på sätt, att onödigt skada uppstår;
- att betongrör till företagets rörledningar godkännes först sedan den underkastats vederbörande lantbruksingenjörs kontroll och därvid befunnits uppfylla gällande bestämmelser ifråga om leverans, hållfasthet och täthet;
- att tegelrör skall uppfylla gällande standardbestämmelser;
- att rörläggning skall utföras av vid dylika arbeten van och fullt kompetent person;

- att rörledning ej må läggas direkt på berg eller sten utan i förekommande fall på minst ett 10 cm väl avjämnat gruslager;
- att befintliga täckdikesstammar efter anvisning inkopplas vid anläggandet av brunnar och rörledningar;
- att det första röret för de stammar, som beräknas komma att utmynna i en brunn, skall efter tillsägelse av vederbörande brukare inkopplas vid anläggandet av brunnen ifråga;
- att tegelrörsledning skall kopplas i brunn medelst ett betongrör;
- att alla inkopplingar utföres omsorgsfullt och så att de ej inkräktar på rörarean, varvid tätas med cementbruk;
- att till rörledning, vilken skall utföras med täta förfogar, skall användas S-märkta gummiskarvade muffrör av betong; tätningen utföres med tätningsring av gummi samt täckes sedan med väl puddlad lera;
- att rören ej må täckas med jord, förrän avsyning av rörledningen verkställts, men dock snarast möjligt efter det ledningens läggning godkänts;
- att rörledning skall omsorgsfullt kringfyllas samt täckas med stenfritt material till minst 20 cm över rören, varvid försiktighet iakttages så att ledningen ej rubbas ur sitt av kontrollanten godkända läge;
- att rörfogarna skall grusas, om jorden är så beskaffad, att risk för igenslamning föreligger; stenfyllningen kring dagvattenbrunnarna skall då beklädas med grästorv, enris eller granris;
- att vid påfyllning noga tillses, att stenar eller andra hårda föremål ej skadar rören;
- att pumpbrunnen med in- och utloppsledningar göres vattentät;
- att särskild uppmärksamhet ägnas tätningen av och runt pumpstationens rör;
- att brunnarna utföres i överensstämmelse med vederbörande ritning;
- att rörledning lägges på trärust, om det befinnes att grunden utgöres av dy-, moss-, lös lerjord eller annat icke bärande jordslag;
- att intressenten under arbetets gång skall kontrollera alla betongarbeten;
- att förrättningens fixpunkter icke utan tvingande skäl må förstöras; måste så ske, skall fixpunkten ifråga, innan den borttages, genom sakkunnig person ersättas med en ny sådan;
- att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan nya märken blivit utsatta genom vederbörlig lantmätarens försorg;

att entreprenören ålägges att taga del av bestämmelserna i denna arbetsbeskrivning;

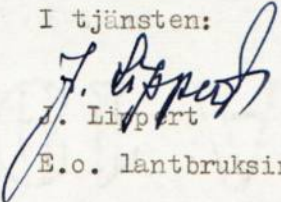
För höjdbestämmningen har följande fixpunkter utmärkts:

Inhugget kors i berg c:a 78 m väster om sekt. D å höjden + 9,80 m.

Det använda höjdsystemets nollplan är beläget 40,00 m över Sveriges normalnollplan.

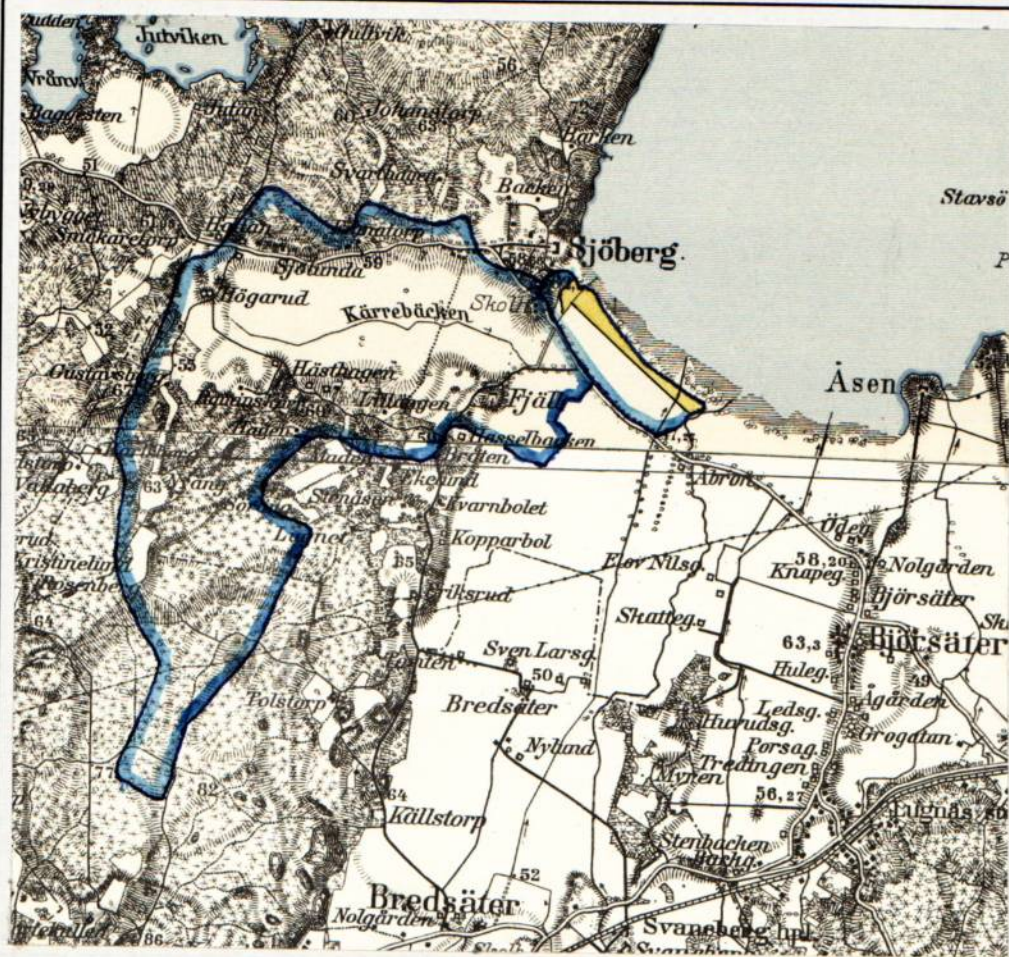
Sjöberg, Lugnås den 8 juli 1965.

I tjänsten:


J. Linpert

E.o. lantbruksingenjör.

Översiktskarta.



Skala 1:50 000 .

UTLÅTANDE vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark tillhörande SJÖBERG i Björsäters socken, Lugnås kommun av Skaraborgs län.

1. Ändamål, läge och natur.

Företaget, som avser invallning mot sjön Vänern samt det invallade områdets ytterligare torrläggning genom igenläggning med rör av öppet valldike inom "Sjöbergs invallningsföretag av år 1931" och pumpning för möjliggörande av bättre torrläggning och brukning av vattenskadade marker, är beläget c:a 2,5 km NV Björsäters kyrka inom nederbördsområde 140/141. På vidsittande översiktskarta har torrlägningsområdet markerats med gul färg och vattensamlingsområdets gränser med blå linjer.

Enligt bestämmelserna i 7 kap. vattenlagen är företaget att anse såsom invallning mot sjö.

2. Företagets omfattning.

Över till utförande ifrågasatta vall- och dikessträckor har profil- och sektionsritningar upprättats utvisande förhållandena vid undersökningstillfället, varjämte de härav beroende vattenskadade markerna avfattats på en plankarta. På sätt som framgår av dessa plan- och profilritningar omfattar företaget följande anläggningar:

Pumpanläggning vid B.

Vallarna A - A1 - B - C - C1 och D - E - F .

Samlingsbassängen och rörledningen B - B1 - B2 samt
rörledningarna B2 - B3 och B1 - B4 .

3. Nederbördsområde, vattenmängd, dimensionering.

Vattensamlingsområdet för de olika avloppssträckorna har uttagits å ekonomiska kartan och delvis uppgåtts på marken. Storleken har angivits på profilritningarna.

För underlättande av tillrinningen till pumpanläggningen har största avrinningen för rörledningarna B2 - B3 och B1 - B4 beräknats till 2,4 liter per sekund och hektar från åker och 1,2 liter per sekund och hektar från skog. Medelvattenmängden under vegetationsperioden har antagits vara 0,10 liter per sekund och hektar. På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna har avloppen dimensionerats dels för möjliggörande av torrläggning till ändamålsenligt djup av all härav beroende mark, tillhörig sökanden, dels för bibehållande av samma torrläggning, som ernåtts genom "Sjöbergs invallningsföretag av år 1931". Av bifogade hydrografiska utredning framgår närmare dimensioneringen av pumpanläggningen vid sekt. B och årliga driftskostnader.

4. Äldre företag.

Huvuddelen av de avlopp, som ingår i nu ifrågavarande invallningsföretag, ingår även i "Sjöbergs invallningsföretag av år 1931", vars plan fastställts vid syneförrättning enligt vattenlagen. Enligt det upprättade förslaget skall valldiket inom 1931 års företag igenläggas med rör och den nuvarande vallen flyttas mot sjön.

5. Båtnadsuppskattning.

Den mark, för vilken dikningen och invallningen medför alstringsbåtnad och som alltså skall ingå i företaget, begränsas på nivåkartan av en streckad svart linje så belägen, att all därutanför liggande mark torde kunna till fullo torrläggas utan hinder av nuvarande vattenförhållanden i till igenläggning avsedda avloppssträckor.

För utrönande av den genom företaget uppkommande båtnaden har synemännen efter i 7 kap. 22 § vattenlagen stadgade grunder verkställt uppskattning, vars resultat i detalj föreligger i den bilagda värderingslängden. Till grund för brukningsbåtnadens beräkning har lagts Fältarronderingskommitténs undersökningar. Vid brukningsbåtnadens uppskattning har även hänsyn tagits till ogräsbekämpning, vinst som uppkommer genom ändrad plöjningsriktning och omläggning av driften m.m. Hur brukningsbåtnaden fördelar sig på olika avloppssträckor framgår i detalj av den bilagda värderingslängden.

Valldiket ingår i "Sjöbergs invallningsföretag av år 1931" såsom öppet dike. Enligt det nu upprättade förslaget skall avloppet igenläggas med rör, vilket innebär en minskning av framtida underhållskostnaderna för ifrågavarande avlopp. Minskningen har uppskattats till 0:20 kronor per meter och år. Kapitaliserat efter 5 procent motsvarar detta $\left(\frac{0:20 \times 100}{5}\right) \times 1035 = 4140:--$ kronor. Detta kap. värde av minskade underhållskostnader är infört i värderingslängden som brukningsbåtnad.

6. Kostnadsfördelning.

Den å plankartan avfattade och enligt värderingslängden förbättrade marken är att anse som en torrläggningssamfällighet, för vilken skäl till uppdelning i olika avdelningar ej förefinnes.

Av det bilagda kostnadsförslaget framgår vilka arbeten, som skall utföras av företaget och av värderingslängden, vilka fastigheter och ägofigurer, som har del däri. Kostnaderna för företagets utförande och underhåll, driftskostnader för pumpanläggningen samt kostnaderna för syneförrättningen skall bestridas av ägaren till fastigheten Sjöberg 5:1.

7. Allmänna intressen, fiske.

Några allmänna vägar eller andra allmänna intressen beröres ej.

Då det synes uppenbart, att företaget ej kan beröra fiskeintresse av någon betydelse, har avskrift av ansökningshandlingarna ej översänts till Kungl. Fiskeristyrelsen för yttrande.

8. Broar och trummor.

Några broar eller trummor beröres ej av företaget.

Någon deltagningsskyldighet i framtida underhållet av över avloppen ledande vägövergångar skall ej åvila företaget.

9. Ersättningar och skador.

Skador, som under arbetstiden till äventyrs orsakas av företaget, skall till fulla värdet ersättas, därest någon sakägare hos ende intressenten framställer yrkande härom inom ett år efter företagets färdigställande. Sådan skada skall då utan dröjsmål genom ende intressentens försorg uppskattas av sakkunnig person och därefter omedelbart ersättas. I brist på åsämjande vid val av värderingsman skall uppskattning verkställas av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör eller den, han i sitt ställe sätter.

10. Vattendomstolsavgift.

Avgift, varom förmäles i 11 kap. 95 § vattenlagen skall, så snart detta utlåtande vunnit laga kraft erläggas till Länsstyrelsen i Mariestad med 126:10 kronor.

11. Framtida underhåll.

I företaget ingående arbeten och anläggningar skall för framtiden omsorgsfullt underhållas samt rensningar företagas så ofta behovet det påkallar.

Uppdämning eller annan åtgärd som hindrar vattnets fria lopp må ej tillåtas eller tålas.

12. Anslutning av kloakvatten.

Om någon önskar leda kloakvatten till företagets avlopp må detta medgivas på villkor, som bestämmes av företagets ende intressent i samråd med inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör.

13. Arbetsbeskrivning, fixpunkter.

Detaljerade uppgifter över den föreslagna anläggningens utformning återfinnes i bifogade arbetsbeskrivning och kostnadsförslag samt på upprättade plan- och profilritningar. Fixpunktsförteckning återfinnes i arbetsbeskrivningen.

Det använda höjdsystemets nollplan är beläget 40,00 m över Sveriges normalnollplan.

14. Organisation.

Företagets angelägenheter skall handhas av den ende intressenten.

Intressenten åligger:

- att ombesörja företagets utförande samt kontrollera entreprenörs arbete, i den mån så befinnes erforderligt med biträde av sakkunnig person och
- att tillse att företagets anläggningar alltid hålles i fullgott skick samt ombesörja rensnings- och underhållsarbeten.

15. Allmänna bestämmelser.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen får synemännen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

- att det skall, därest sökanden önskar fullfölja detsamma, utföras i fullständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar,
- att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga kraft, samt bör vara bragta till slut före utgången av år 1970,
- att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör samt
- att det skall benämnas "Sjöbergs invallningsföretag av år 1965".

16. Besvärshänvisning.

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken besvären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vattenlagen skall vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

17. Tillåtlighet, verkställighet.

Nyttan av genom företaget vidtagna åtgärder överstiger kostnaderna för företagets utförande, varför de i vattenlagen 7. kap. 38 § stadgade villkoren för företagets tillåtlighet får anses uppfyllda.

Jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 7. kap. 55 § skall detta utlåtande underställas vattendomstolens prövning.

Sjöberg, Lugnås den 8 juli 1965.

I tjänsten:

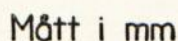
J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

Erik Johansson

Fritz Nilsson

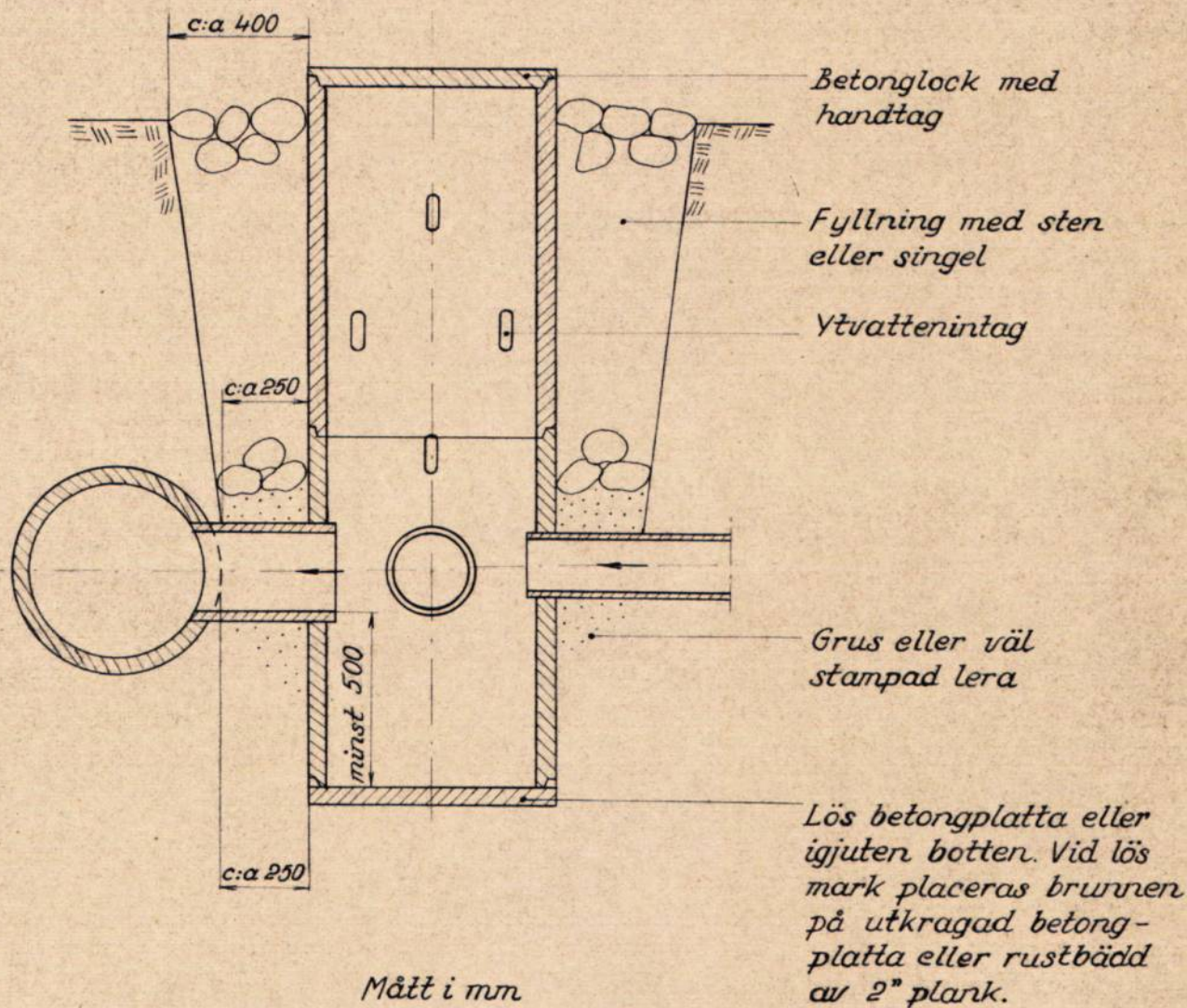


E.o. lantbruksingenjör.

Brunn vid sidan av rörledning

Typritning B-1S

BRUNN



Sjöberg, Lugnås den 8 juli 1965.

I tjänsten:

J. Lippert

J. Lippert

E.o. lantbruksingenjör.